

انقلاب‌ها در طول تاریخ بشر بارها رخ داده‌اند و به‌طور گسترده‌ای در روش‌ها، مدت زمان، ایدئولوژی و انگیزه بخشی متفاوت بوده‌اند. اما مسلّم این است که انقلاب‌ها تحولات به نسبت وسیعی را در دنیا سبب شده‌اند. نتایج این انقلاب‌ها شامل تغییرات عمده در فرهنگ، اقتصاد و نهادهای اجتماعی سیاسی بوده است. انقلاب‌ها نقاط عطف تاریخ ملت‌ها محسوب می‌شوند، زیرا آن‌ها نهادهایی را تغییر می‌دهند که با زندگی میلیون‌ها نفر ارتباط دارند. تاریخ انقلاب‌ها نشان می‌دهد که تنوع فوق‌العاده‌ای در علل ایجاد، توسعه و دستاوردهای انقلاب‌ها وجود دارد.

بعضی از انقلاب‌های بزرگ و تأثیرگذار جهان شامل انقلاب آمریکا (۱۷۶۵ تا ۱۷۸۳ میلادی) یک تحول سیاسی در نیمه آخر قرن هجدهم بود. سیزده مستعمره در آمریکای شمالی به هم پیوستند تا از امپراتوری بریتانیا جدا شوند و به ایالات متحده آمریکا تبدیل شوند. انقلاب فرانسه (۱۷۸۹ تا ۱۷۹۹ میلادی) دوره‌ای از تحولات اساسی اجتماعی و سیاسی در تاریخ فرانسه و اروپا بود؛ سلطنت مطلقه‌ای که قرن‌ها بر فرانسه حکومت کرده بود، ظرف سه سال فرو ریخت و جامعه فرانسه دستخوش تحولی بزرگ شد. انقلاب چین مجموعه‌ای از تحولات بزرگ سیاسی چین بین سال‌های ۱۹۱۱ تا ۱۹۴۹ بود که در نهایت به حکومت حزب کمونیست و تأسیس جمهوری خلق چین منجر

دکتر عباسعلی مظفری

انقلاب‌های

بزرگ

و

تأثیرگذار

عکاس: غلامرضا بهرامی

شد. انقلاب اکتبر روسیه (۱۹۱۷) نیز با نام انقلاب بزرگ سوسیالیستی اکتبر شناخته می‌شود.

انقلاب اسلامی ایران یکی از رویدادهای مهمی است که در ۲۲ بهمن ماه ۱۳۵۷ (۱۹۷۸م) به رهبری امام خمینی (ره) اتفاق افتاد و در پی آن جمهوری اسلامی جایگزین حکومت سلطنتی و پادشاهی شد. انقلاب اسلامی ایران از جنبه‌های گوناگون از جمله آرمان‌ها، اهداف، شعارها، ایدئولوژی حاکم بر انقلاب، چگونگی رهبری و هدایت، و چگونگی حضور مردم، از دیگر انقلاب‌های بزرگ دنیا متفاوت بود.

* آشنایی دقیق امام خمینی (ره)

با تمامی حکومت‌ها و شیوه‌آداب کشورها

رهبران انقلاب اسلامی ایران، به خصوص امام خمینی (ره) به طور عمیق با علوم اسلامی در ابعاد گوناگون، حکومت اسلامی در زمان پیامبر (ص) و ائمه اطهار (علیهم السلام) و... تاریخ ایران و حکومت ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران، حکومت‌های کشورهای پیرامون ایران و حکومت‌های متمدنی اروپا و به خصوص فرانسه، به دلیل تبعید و زندگی در تبعید، به خوبی آشنایی داشت و تلاش می‌کرد انقلاب نو پای اسلامی ایران در همه ابعاد از تجربه‌ها و ویژگی‌های مثبت تمامی حکومت‌های شرق و غرب بهره‌مند شود. این موضوع در عرصه‌های گوناگون از دیدگاه‌ها و موضع‌گیری‌های ایشان مشهود است.

* طولانی و دائمی بودن

عصر محبت در انقلاب اسلامی ایران

یک دوره مشترک همه انقلاب‌ها، عصر محبت است که معمولاً در چند سال اول همه آن‌ها مشاهده می‌شود و البته کم‌کم رنگ می‌بازد. در این دوره کوتاه، مردم همگی مشتاقانه ایثار، گذشت و فداکاری می‌کنند و از بخشیدن جان و مال خود در راه خدمت به میهن و هم‌وطنان خود کوتاهی و دریغ نمی‌کنند. آرمان‌ها، اهداف، ایدئولوژی، ویژگی‌های رهبری، دیدگاه و اعتقادات مردم، انقلاب اسلامی ایران را از دیگر انقلاب‌های بزرگ دنیا متمایز کرده است. محبت چراغی است که در انقلاب اسلامی هرگز نباید کم‌فروغ شود. بنابراین، در جریان‌ها، رویدادها، خطرات و وقایع حضور یکپارچه مردم مشهود بوده است. سر و سامان دادن کشور به دست مردم در سال‌های اول انقلاب، اداره کردن هشت سال جنگ تحمیلی، بازسازی، توسعه مراکز آموزش و علمی، ایستادگی در مقابل ظلم و استکبار، دفاع از مظلومان جهان، از خودگذشتگی و خدمت بی‌منت در مدیریت بیماری کرونا، رسیدگی به محرومان در اقصا نقاط کشور، ورود به موقع در حوادث غیر مترقبه، ورود جوانان به تولید دانش فنی، ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان و... به دلیل همین دائمی بودن عصر محبت است که ضرورت دارد همواره و بیش از پیش استمرار و تداوم داشته باشد، چرا که ریشه انقلاب اسلامی در حمایت‌های بی‌دریغ مردم است. بدیهی است که موانع، مشکلات و نارسایی‌ها باید با همین حمایت و محبت و همت دولت‌مردان و حمایت‌های مردمی مرتفع شود. به طور کلی، اگر ملت ایران تاکنون توانسته‌اند در برابر سنگ‌اندازی‌ها و توطئه‌های فراوان از صحنه خارج نشوند، جز با ایستادگی مردم و رهبری بر موضع حق خود نبوده است.

اما مسئولیت همه استادان و معلمان، به خصوص معلمان عزیز در درس‌های علوم انسانی و اجتماعی دوچندان است. از جمله آشنا کردن دانش‌آموزان با تاریخ و دانش تاریخی، پژوهش، فهم وقایع تاریخی، تحلیل رویدادها، نقد تاریخ و وقایع تاریخی و در نهایت عبرت‌های تاریخ مورد انتظار است که البته همواره در این مسیر گام برمی‌دارند.*

محبت چراغی
است که در
انقلاب اسلامی
هرگز نباید
کم‌فروغ شود

اگر ملت
ایران تاکنون
توانسته‌اند
در برابر
سنگ‌اندازی‌ها و
توطئه‌های فراوان
از صحنه خارج
نشوند، جز با
ایستادگی مردم
و رهبری بر موضع
حق خود نبوده
است

منابع

۱. مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۱۴ شماره ۵۲، مرکز بررسی‌های راهبردی ریاست جمهوری، ۱۴۰۳.
۲. کالبدشکافی چهار انقلاب، کرین بریتون، ترجمه محسن ثلاثی، ۱۴۰۲، تمدن علمی، تهران.

3. <http://farsi.khamenei.ir/others-dialog?id=21981>.

3. <http://farsi.khamenei.ir/others-dialog?id=21982>.